

Klagebehandling

Fagdirektør Jan Morten Sundeid

Valgforum 17.10.24

Innhold

- Bakgrunn for nytt klageregelverk.
- Kommunenes/fylkeskommunenes klagebehandling.
- Riksvalgstyrets klagebehandling.

Bakgrunn for nytt klagerregelverk

Gammel klageordning ved stortingsvalg

- Klager på valg ble avgjort av riksvalgstyret.
- Ikke adgang til å få en uavhengig juridisk prøving av klagen.
- Stortinget godkjente valget.
- Ikke mulig å klage på Stortingets vedtak.

Bakgrunn for nytt klagerregelverk

- Valglovutvalget – NOU 2020: 6
 - Klageordningen er ikke i tråd med Norges forpliktelser etter Den europeiske menneskerettskonvensjonen.
- Europeiske menneskerettsdomstolen – Mugemangango v. Belgium.

Ny klageordning

- Nytt rikssvalgstyre.
- Oppnevnt av Stortinget.
- 3 av 5 medlemmer er dommere.
- Uavhengig sekretariat – oppnevnt av departementet.

Kommunenes/fylkeskommunenes klagebehandling

- Stort sett som tidligere, se valgloven § 16-8.
- Klager hvor vilkårene for å klage ikke er oppfylt.
- Klager på vedtak.
- Klager på noe annet enn vedtak.

Kommunenes/fylkeskommunenes klagebehandling

- Klager skal behandles uten ugrunnet opphold.
- Klager fra velgere som har forhåndsstemt/forsøkt å forhåndsstemme utenfor eget valgdistrikt.

Riksvalgstyrets klagebehandling

- Valgloven § 16-9 Klagebehandlingen i riksvalgstyret.
- Riksvalgstyret – klageinstans for alle valgklager, unntatt klager på gyldigheten av stortingsvalget.
- Skriftlig saksbehandling – lukket møte.
- Åpne dører/muntlig høring, hvis det er særlige grunner til det.
- Klagerne skal gis anledning til å uttale seg om kommunenes/fylkeskommunenes redegjørelse om klagen.
- Klagen skal behandles uten opphold.

Riksvalgstyrets klagebehandling

- Kan prøve alle sider av saken og ta hensyn til nye omstendigheter.
- Må være fulltallig for å kunne treffe avgjørelse.
- Riksvalgstyrets avgjørelser kan ikke bringes inn for domstolene.
- Avgjørelsene skal begrunnes som for enkeltvedtak.
- Avgjørelsene skal kunngjøres.

Riksvalgstyrets klagebehandling

- Valgloven § 16-10 Riksvalgstyrets adgang til å avvise klager m.m.
- Skal avvise klager der vilkårene for å behandle klagen ikke er oppfylt eller samme klagegrunnlag allerede er behandlet.
- Konsekvenser av feil.